

**Ministerul Educației Republicii Moldova
Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău**

Aprob
Directorul Colegiului
„Alexei Mateevici” Chișinău
Bercu Victoria
2017

Curriculum disciplinar

F.03.O.017 Psihologia personalității

Specialitatea 92310 Asistență socială
Calificarea Pedagog social

Chișinău 2017

Curriculumul a fost elaborat cu suportul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Covali Areta, grad didactic I , Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Boaghi Elena, grad didactic II, Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Aprobat:

La ședința Consiliului Profesor al Colegiului „Alexei Mateevici” Chișinău

Director

Bercu Victoria

2017

Recenzenți:

Curoș Ludmila , director-adjunct instruire Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Bantuș Larisa, șef catedră „Pedagogie, psihologie, arte și sport” Colegiul „Alexei Mateevici” Chișinău

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	6
IV. Administrarea disciplinei.....	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	10
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	11
VIII. Lucrările practice recomandate	14
IX. Sugestii metodologice	15
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	17
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	20
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	20

I.Preliminarii

Realizarea unui învățământ profesional de calitate în contextul realităților socio-economice actuale impune o nouă abordare a procesului de învățământ, care vizează formarea la elevi a unui sistem de competențe necesare pentru integrarea pe piața muncii și pentru învățarea pe parcursul întregii vieți.

Curriculum-ul disciplinar „*Psihologia personalității*” este un act normativ destinat formării profesionale a specialistului în asistență socială, care specifică finalitățile de învățare și descrie condițiile de formare a competențelor profesionale specifice disciplinei.

Curriculum-ul a fost elaborat avându-se în vedere următoarele:

- noua structură a sistemului de învățământ de studii medii de specialitate din R M;
- reperele impuse de Ministerul Educației RM privind aprobarea Planului cadru de învățământ pentru studii medii de specialitate privind lista disciplinelor din cultura de specialitate la colegiul, specialitatea „Asistență socială”;
- nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar;
- necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea ciclului al colegiului.

Cunoașterea sintetică a personalității și dezvoltarea abilităților de transpunere a noțiunilor teoretice în

contexte reale de viață constituie o componentă fundamentală a pregătirii de specialitate. Unitatea de curs „*Psihologia personalității*” oferă elevilor posibilitatea cunoașterii și formării propriei personalități, cât și cunoașterea și formarea personalității celorlalți.

Disciplina „*Psihologia personalității*” oferă elevilor cunoștințe, abilități și deprinderi, referitoare la cunoașterea terminologiei de specialitate, cu referire mai ales la principalele componente ale personalității umane (caracter, temperament, aptitudini, conștiință de sine etc..) Cu scopul de însușire mai temeinică a informațiilor se vor oferi elevilor un șir de teste de cunoaștere a personalității, precum și un șir de tehnici și metode de dezvoltare și formare eficientă a propriei personalități.

Disciplina „*Psihologia personalității*” include aspectul teoretic privind studierea însușirilor de personalitate cu conținuturile specifice și aspectul practic-aplicativ al metodologiei de cercetare a personalității celui alt, dar și a propriei personalități.

Obiectivul principal al unitatii de curs este formarea competențelor de cunoaștere a însușirilor de personalitate a individului, de explicare a apariției și manifestării diferențiate a personalității.

Obiectivul principal al unitatii de curs este atât cunoașterea și formarea propriei personalități, cât și cunoașterea și formarea personalității celorlalți.

Disciplina „*Psihologia personalității*” este destinată studiului elevilor de la *Specialitatea Asistență socială*, *Calificarea Pedagog social*, anul II, semestrul III.

Pentru studierea cu succes a acestei discipline este necesar studierea prealabilă a unității de curs:
F.01.O.012 Psihologia generală

Studierea disciplinei „*Psihologia personalității*” va constitui bază pentru studierea următoarelor unități de curs:

S.04.O.029 Psihologia vîrstelor I

S.05.O.030 Psihologia vîrstelor II

F.07.O.020 Psihologia comunicării

S.05.O.027 Educația incluzivă-teorie și aplicație

S.08.O.034 Psihologia socială

S.07.A.045 Psihologia și sociologia devianței

S.04.O.026 Activități de sensibilizare și prevenire a problemelor sociale

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Viitorul societății depinde în mare măsură de calitățile și competențele viitorului specialist în asistență socială, care, prin acțiunile sale, prin personalitatea sa, reprezintă un model pentru comunitate, un sprijin pentru problemele membrilor societății, de aceea, elementul central, activ și determinant în formarea profesională a viitorului specialist este disciplina „*Psihologia personalității*”.

Studiind această unitate de curs elevii vor descoperi aspectele psihologice ale propriei personalități, îi va ajuta să răspundă la întrebări de tipul: ce anume ne determină să funcționăm, ce anume ne îndeamnă să acționăm sau să ne inhibăm acțiunile, de ce acționăm într-un anumit fel, de ce luăm anumite decizii și nu altele; cine sunt „EU” ?, ce calități volitive, afective, caracteriale, temperamentale îmi sunt caracteristici ? ș.a. De asemenea vor putea să aplaneze/gestioneze corect și eficient problemele psihologice ale persoanelor în scopul cărora activează ; va putea planifica, realiza și evalua procesul dezvoltării copilului / tânărului;

va putea ajuta copilul să devină un adult conștient de sine, responsabil și integrat în societate; va fi capabil să sprijine copilul pe toate planurile dezvoltării sale (biologic, intelectual, moral, afectiv, comportamental, artistic și social), pentru a fi apt pentru o existență autonomă; va avea formate competențe de planificare/ derulare a procesului educațional al copilului, și de elaborare a planului personalizat al copilului ținând cont de aspectele personalității lui.

Valoarea formativă a acestei unități de curs este:

- înțelegerea corectă a relațiilor dintre diferitele ipostaze și structuri ale sistemului psihic uman și ale sistemului de personalitate;
- utilizarea corectă a conceptelor și teoriilor psihologice științifice în explicarea și interpretarea diferitelor manifestări psihice din viața cotidiană;
- identificarea unor posibilități de intervenție și aplicare practică a rezultatelor cunoașterii psihologice științifice în diferite domenii de activitate social-umană;
- formarea unui sistem de atitudini pozitive responsabile față de psihologie, manifestate prin interes ,receptivitate crescută față de înțelegerea și explicarea corectă sub aspect științific a fenomenelor psihice întâlnite în viață și activitatea cotidiană;
- analiza trăsăturilor proprii de personalitate din perspective teoriilor personalității;
- capacitatea de a stabili raporturi între trăsăturile de personalitate și procesele psihice;
- analiza manifestărilor dimensiunilor personalității în contextul dinamicii grupului;
- formarea capacității de a analiza activitatea din punct de vedere psihologic;
- determinarea naturii aptitudinilor pentru profesia aleasă;
- organizarea propriei conduite în baza cunoștințelor achiziționate în cadrul studierii disciplinei;
- educarea și autoeducarea însușirilor de personalitate;
- cultivarea sentimentului demnității în stabilirea relațiilor interpersonale la nivelul colectivului profesional, comunității naționale sau internaționale.

Pentru crearea condițiilor de formare și dezvoltare a abilităților cognitive și acționare se va ține cont de principiile realizării unităților de conținut:

- *Principiul umanizmului*, care reclamă recunoașterea valorii, irepetabilității, integralității omului;
- *Principiul dezvoltării cognitive active*, care reclamă organizarea activității de învățare prin „interacțiunea cu celălalt” pentru crearea câmpului de tensiune intelectuală; Câmpul de încărcare emoțională oferă oportunități de manifestare a individualității, îl înarmează pe cel ce învață cu experiență experimentală;
- *Principiul individualizării* care reclamă proiectarea și organizarea demersului didactic luând în considerație particularitățile specifice ale fiecărei persoane;
- *Principiul dezvoltării calității de Subiect al* fiecărui educabil în procesul educațional.

III. Competențe profesionale specifice disciplinei

CPS. 1. Stabilirea corectă a relațiilor dintre diferitele ipostaze și structură ale sistemului de personalitate.

CPS. 2. Identificarea trăsăturilor temperamentale și caracteriale proprii și ale altor persoane pornind de la manifestările comportamentale.

CPS. 3. Utilizarea strategiilor de stimulare a motivației, de formare a caracterului, de dezvoltare a conștiinței de sine.

CPS. 4. Analiza trăsăturilor de personalitate din perspective teoriilor personalității.

CPS. 5. Crearea situațiilor pozitive de formare a personalității creative, autonome, flexibile, armonios dezvoltate, etc.,

CPS.6. Prevenirea abaterilor în formarea personalității copilului, tînrului.

CPS. 7. Dezvoltarea aptitudinilor în procesul instruirii profesionale.

CPS. 8. Aplicarea și interpretarea testelor psihodiagnostice de cunoaștere a însușirilor de personalitate.

CPS.9. Utilizarea mecanismelor psihologice de autocunoaștere și reflexie, apărare psihologică, autoreglare a comportamentului uman.

CPS. 10. Schițarea profilului de personalitate al unei persoane concrete, utilizînd descriptori comportamentali situaționali și specifici.

CPS. 11. Monitorizarea factorilor familiali și sociali în formarea/dezvoltarea personalității.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
III	60	30	15	15	Ex.	2

V. Unitățile de învățare

<i>Unități de competență</i>	<i>Unități de conținut</i>
1. Personalitatea ca obiect de studiu psihologic	
<p>U.C.1.1. Precizarea înțelesurilor conceptului de personalitate.</p> <p>U.C.1.2. Distincția între termenii –individ-personalitate-individualitate.</p> <p>U.C.1.3. Analiza structurii personalității.</p> <p>U.C.1.4. Explicarea factorilor de formare a personalității.</p> <p>U.C.1.5. Identificarea tipurilor de personalitate.</p> <p>U.C.1.6. Exemplificarea fațetelor personalității.</p>	<p>1.1. Obiectul de studiu al psihologiei personalității.</p> <p>1.2. Definierea conceptului de om, persoană, personalitate, trăsătură de personalitate, individ, individualitate.</p> <p>1.3. Structura personalității.</p> <p>1.4. Explicația genetică a personalității.</p> <p>1.5. Factorul educațional și rolul social. Socializarea ca mecanism de formare a personalității.</p> <p>1.6. Fațetele personalității: reală, autoevaluată, ideală, percepută, proiectată, manifestată.</p> <p>1.7. Tipuri de personalitate: unitar și armonios dezvoltat, instabil, dedublat, accentuat.</p>
2. Abordări teoretice ale personalității	
<p>U.C.2.1. Analiza personalității din perspectiva diferitor abordări teoretice.</p> <p>U.C.2.2. Compararea diferitor abordări a personalității.</p> <p>U.C.2.3. Argumentarea pro sau contra unor idei referitoare la abordările teoretice a personalității.</p>	<p>2.1. Abordarea psihanalitică a personalității (S. Freud).</p> <p>2.2. Teoria personalității la Alfred Adler.</p> <p>2.3. Abordarea umanistă a personalității (Carl Rogers).</p> <p>2.4. Perspectiva factorială asupra personalității (Raymond Cattell).</p> <p>2.5. Perspectiva cognitivă (G.A. Kelly).</p> <p>2.6. Abordarea personalității din perspectiva învățării sociale.</p>
3. Conștiința de sine a personalității	
<p>U.C.3.1. Analiza comparativă a conceptelor sine, conștiința/concepția de sine, stima de sine, identitate de sine.</p> <p>U.C.3.2. Determinarea relației dintre Eu și conștiința/conștiința de sine/identitatea de sine.</p> <p>U.C.3.3. Explicarea procesului de formare a sinelui.</p> <p>U.C.3.4. Elaborarea recomandărilor de creștere a stimei de sine.</p>	<p>3.1. Conștiința umană.</p> <p>3.2. Definierea conceptelor: sinele, conștiința/concepția de sine, stima de sine, identitate de sine.</p> <p>3.3. Procese și etape în formarea sinelui.</p> <p>3.4. Modificări ale stimei de sine/imaginii de sine.</p>
4. Eu-l ca nucleu al personalității	
<p>U.C.4.1. Argumentarea naturii psihice a Eu-lui.</p> <p>U.C.4.2. Explicarea componentelor Eu-lui</p> <p>U.C.4.3. Compararea trăsăturilor Eu-lui</p> <p>U.C.4.4. Determinarea relației dintre Eu și personalitate.</p>	<p>4.1. Eu-l și natura lui psihică.</p> <p>4.2. Componentele Eu-lui: corporal, psihologic, social.</p> <p>4.3. Trăsăturile Eu-lui: reflexivitate, adresabilitate, transpozabilitate, teleonomia.</p> <p>4.4. Relația dintre Eu și conștiința/conștiința de sine/identitatea de sine.</p>

5. Temperamentul- latura dinamico-energetică a personalității	
<p>U.C.5.1.Realizarea legăturii între temperament și tipul de activitate nervoasă superioară.</p> <p>U.C.5.2.Analiza diverselor clasificări ale temperamentelor (Galenus și Hippocrate, Eysenk, Jung).</p> <p>U.C.5.3.Precizarea locului temperamentului în sistemul de personalitate.</p> <p>U.C.5.4.Caracterizarea tipurilor de temperament.</p> <p>U.C.5.5.Autodeterminarea propriului tip de temperament.</p> <p>U.C.5.6.Identificarea temperamentului colegilor.</p> <p>U.C.5.7.Estimarea importanței cunoașterii temperamentului copilului de către pedagogi, părinți în desfășurarea activității educative.</p>	<p>5.1.Temperamentul. Definiție și caracterizare.</p> <p>5.2.Tipurile activității superioare- baza naturală a temperamentului.</p> <p>5.3.Tipologii temperamentale: -Tipologia lui Hippocrate. -Tipologia lui I.P.Pavlov. -Tipologia lui Jung șiEysenk.</p> <p>5.4.Locul temperamentului în structura personalității.</p> <p>5.5.Temperamentul și problemele educației.</p>
6. Caracterul -latura relațional –valorică a personalității	
<p>U.C.6.1.Definirea conceptului de caracter.</p> <p>U.C.6.2.Explicarea esenței mecanismului psihofiziologic de formare a caracterului.</p> <p>U.C.6.3.Descrierea structurii caracterului.</p> <p>U.C.6.4.Evidențierea specificului caracterului în calitate de latură relațională valorică a personalității.</p> <p>U.C.6.5.Explicarea raportului caracterului cu temperamentul și cu aptitudinile.</p> <p>U.C.6.6.Precizarea structurii atitudinii caracteriale</p> <p>U.C.6.7.Exemplificarea diferitelor tipuri de atitudini.</p> <p>U.C.6.8. Realizarea autoportretului caracterial.</p> <p>U.C.6.9.Ilustrarea diferitelor tipuri caracteriale cu ajutorul unor personaje din literatură, istorie etc.,</p> <p>U.C.6.10.Analiza piramidei atitudinilor caracteriale după Allport.</p> <p>U.C.6.11.Realizarea evaluării morale ale comportamentelor reale sau imaginare.</p>	<p>6.1.Accepțiunea psihologică a noțiunii de caracter.</p> <p>6.2.Funcțiile caracterului</p> <p>6.3.Structura caracterului.</p> <p>6.4.Formarea caracterului.</p> <p>6.5.Tipurile accentuate de caracter.</p>
7. Aptitudinile- latura instrumental-operațională a personalității	

<p>U.C.7.1.Analiza concepului de aptitudine.</p> <p>U.C.7.2.Explicarea rolului eredității și al învățării în manifestările aptitudinale.</p> <p>U.C.7.3.Exemplificarea manifestărilor timpurii și târzii ale aptitudinilor.</p> <p>U.C.7.4.Interpretarea componentelor aptitudinilor.</p> <p>U.C.7.5.Realizarea de autocaracterizări și caracterizări ale altor persoane din punct de vedere aptitudinal.</p> <p>U.C.7.6.Exemplificarea tipurilor de aptitudini necesare pentru reușita într-un domeniu de activitate.</p> <p>U.C.7.7.Estimarea rolului altor însușiri de personalitate în formarea aptitudinilor.</p> <p>U.C.7.8.Determinarea aptitudinilor profesionale necesare în cariera profesională.</p>	<p>7.1.Caracterizarea aptitudinilor și predispozițiilor individuale.</p> <p>7.2.Clasificarea aptitudinilor.</p> <p>7.3.Structura și nivelurile aptitudinilor.</p> <p>7.4.Inteligența ca aptitudine generală.</p> <p>7.5.Aptitudinile profesionale</p>
<p>8. Creativitatea- modalitate integrativă a personalității</p>	
<p>U.C.8.1.Definirea proceselor de creativitate.</p> <p>U.C.8.2.Elucidarea factorilor creativității.</p> <p>U.C.8.3.Elaborarea produsului creativ explicînd etapele de creare.</p> <p>U.C.8.4.Estimarea rolului creativității pentru om.</p> <p>U.C.8.5.Determinarea factorilor ce declanșează creativitatea.</p> <p>U.C.8.6.Elaborarea programului de dezvoltare a creativității.</p>	<p>8.1. Definirea termenului creativitate.</p> <p>8.2.Structura creativității.</p> <p>8.3.Niveluri și stadii ale creativității.</p> <p>8.4.Factorii ce stimulează sau inhibează creativitatea.</p> <p>8.5. Blocaje ale creativității.</p>
<p>9. Studiarea și evaluarea în psihologia personalității</p>	
<p>U.C.9.1.Analiza metodelor de cercetare a personalității.</p> <p>U.C.9.2.Interpretarea testelor, observațiilor efectuate cu unii subiecți.</p> <p>U.C.9.3.Determinarea avantajelor și dezavantajelor metodelor de cercetare a personalității.</p> <p>U.C.9.4.Alcătuirea recomandărilor pentru asistenții sociali în procesul de studiere și evaluarea personalității umane.</p>	<p>9.1.Metode de cercetare în psihologia personalității:observația, interviul psihologic, metoda biografică sau anamneza, metoda experimentală, metoda testelor.</p> <p>9.2.Etica asistentului social ca cercetător al personalității umane.</p>

VI.Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. d/o	Unități de învățare	Total ore	Ore contact direct		Studiul individual
			Prelegeri	Practică/Seminar	
1.	Personalitatea ca obiect de studiu psihologic	8	4	2	2
2.	Abordări teoretice ale personalității	7	3	2	2
3.	Conștiința de sine a personalității	7	4	1	1
4.	Eu-I ca nucleu al personalității	6	3	2	2
5.	Temperamentul- latura dinamico-energetică a personalității	8	4	2	2
6.	Caracterul -latura relațional –valorică a personalității	8	4	2	2
7.	Aptitudinile- latura instrumental-operațională a personalității	8	4	2	2
8.	Creativitatea- modalitate integrativă a personalității	5	3	1	1
9.	Studierea și evaluarea în psihologia personalității	3	1	1	1
	Total ore	60	30	15	15

VII. Studiul individual ghidat de profesor

<i>Materii pentru studiul individual</i>	<i>Produse de elaborat</i>	<i>Modalități de evaluare</i>	<i>Termeni de realizare</i>
1. Personalitatea ca obiect de studiu psihologic			
<p>1.1. Portretul unei personalități remarcabile din țară, evidențiind totalitatea calităților ce o caracterizează.</p> <p>1.2. Autocunoaștere: Autoapreciați-vă propria personalitate, efectuând teste de personalitate la psiholog.</p> <p>1.3. Asemănări și deosebiri dintre individ, personalitate, individualitate.</p> <p>1.4. Argument: de ce vă considerați o individualitate / personalitate.</p> <p>1.5. Definiții ale personalității, după mai mulți psihologi.</p> <p>1.6. Formularea 5 întrebări referitor la personalitate, care se vor adresa unui psiholog.</p> <p>1.7. Cele mai bune joburi pentru fiecare tip de personalitate.</p> <p>1.8. Rolul factorilor de mediu, ereditate și educație în formarea personalității.</p> <p>1.9. Sfaturi părinților de formare a personalității copilului.</p> <p>1.10. Exemple de personalități din literatură, istorie etc.,</p> <p>1.11. "Personalitatea educă personalități,,</p> <p>1.12. Autoanaliză: Analizați-vă personalitatea în dependență de fațetele personalității.</p>	<p>Lucrare individuală</p> <p>Teste psihologice</p> <p>Diagrama wen</p> <p>Graficul T</p> <p>Lucrare individuală</p> <p>Întrebările formulate.</p> <p>Proiect de grup</p> <p>Referat</p> <p>Lista de sfaturi</p> <p>Studii de caz</p> <p>Eseu</p> <p>Proiect individual</p>	<p>Prezentarea scrisă</p> <p>Interpretarea testelor</p> <p>Prezentare portofolii</p> <p>Argumentarea graficului</p> <p>Prezentare orală</p> <p>Prezentare scrisă</p> <p>Prezentarea proiectului</p> <p>Comunicarea referatului</p> <p>Prezentare portofolii</p> <p>Analiza studiilor de caz</p> <p>Comunicarea eseului</p> <p>Prezentare scrisă</p>	<p>Săptămîna 1,2</p>
2. Abordări teoretice ale personalității			
<p>2.1. Asemănări și deosebiri între teoriile personalității.</p> <p>2.2. Sinteză structurată a principalelor idei din teoriile personalității.</p> <p>2.3. Psiholog care a abordat personalitatea</p>	<p>Proiect individual</p> <p>Power point</p>	<p>Prezentarea proiectului</p> <p>Derularea PPT</p>	<p>Săptămîna 3</p>

umană .Viața și activitatea , datele biografice. 2.4.Sfaturi extrase din prezentele teorii, pentru a crea o viață mai fericită.	Referat Lista de sfaturi	Comunicarea referat Prezentare portofolii	
3. Conștiința de sine a personalității			
3.1. „ Șapte săgeți negre” ale conceptului de Sine, care influențează întregul psihic. 3.2.Sfaturi pentru o stimă de sine pozitivă. 3.3.Recomandări pentru părinți , ca să educe copii cu o imagine de sine pozitivă/adekvată. 3.4.Comportamentul persoanelor cu diferite nivele ale stime/imaginii de sine. 3.5Autocunoaștere: Rugați colegul de bancă să vă descrie sinele , comparați cu descrierea personală.	Proiect Ghid de sfaturi Proiect Studiu de caz ”Portretul sinelui meu” Proiect	Prezentarea proiectului Prezentare ghid Prezentare scrisă Analiza studiilor de caz Prezentare portofolii	Săptămîna 4
4. Eu-l ca nucleu al personalității			
4.1. ”Cine sunt Eu”, analiza celor trei componente ale Eului propriu. 4.2.Relățiile dintre „Sine, Eu și Supraeu..” 4.3.Abordări ale conceptului de Eu după mai mulți autori. 4.4.Exemplu din viața personală în care Supraeul a fost deosebit de exigent și de crud cu Eul.	Eseu nestructurat Investigația Diagramă Studiu de caz	Comunicarea eseului Prezentarea rezultatelor Prezentare portofolii Analiza studii de caz	Săptămîna 5
5. Temperamentul- latura dinamico-energetică a personalității			
5.1.Autocunoaștere: Autoevaluați-vă propriul tip de temperament efectuînd teste de determinare a tipului de temperament. 5.2.Influența tipului temperamental asupra specificului relațiilor interpersonale. 5.3.Avantajele și desavantajele fiecări tip de temperament. 5.4.Influența temperamentului asupra stilului individual de lucru. 5.5.De ce părinții trebuie să ia în considerație tipul de temperament al copilului în educația lui. 5.6.Autoportret temperamental. Ce aspecte negative ale temperamentului trebuie să le modificați.	Proiect individual Argumentare Investigație Argumentare Diagrama ”Cauză-efect” Proiect individual	Prezentare proiect Prezentare scrisă Prezentare portofolii Prezentare scrisă Prezentarea diagramei Prezentare proiect	Săptămîna 6,7

6. Caracterul -latura relațional –valorică a personalității			
<p>6,1.Influența temperamentului asupra caracterului.</p> <p>6.2.Compararea temperamentul cu caracterul.</p> <p>6.3.Rolul mediului în formarea caracterului.</p> <p>6.4.Manifestarea caracterului în activitate.</p> <p>6.5.Portret caracterial al tipului conștiincios, modest, optimist, lingușitor, lenet, zgîrcit.</p> <p>6.6.Autoportret caracterial.</p> <p>6.7.Trăsăturile caracteriale necesare pentru diferite profesii.</p> <p>6.8.Portretul caracterial al unui coleg de grupă.</p> <p>6.9.Personalități cu diferite tipuri caracteriale din literatură, istorie,.</p> <p>6.10.Sfaturi părinților de educarea corectă a caracterului copiilor.</p>	<p>Investigație</p> <p>Diagrama wen</p> <p>Referat</p> <p>Studiu de caz</p> <p>Proiect individual</p> <p>Autoportret caracterial</p> <p>Proiect de grup</p> <p>Portret caracterial</p> <p>Studiu de caz</p> <p>Lista de sfaturi</p>	<p>Prezentare scrisă</p> <p>Prezentare scrisă</p> <p>Comunicare referat</p> <p>Analiza studii de caz</p> <p>Prezentarea scrisă</p> <p>Prezentare portofolii</p> <p>Derularea prezentării</p> <p>Prezentare portofolii</p> <p>Analiza studiu de caz</p> <p>Prezentare portofolii</p>	<p>Săptămîna 8,9,</p>
7. Aptitudinile- latura instrumental-operațională a personalității			
<p>7.1.Aptitudinile necesare pentru profesia care urmează s-o îmbrățișați.</p> <p>7.2.Cele mai inteligente persoane ale planetei.</p> <p>7.3. Caracterul fără înțelepciune poate mult, dar inteligența fără caracter nu valorează nimic.</p> <p>7.4.Analiza comparativă a caracterului cu aptitudinile.</p> <p>7.5.Rolul factorului ereditar și factorului de mediu în formarea aptitudinilor.</p> <p>7.6.Etapele unui proiect de viitor pentru dezvoltarea propriilor aptitudini.</p> <p>7.7.Prezentarea a 5 profesii care solicită un nivel înalt al coeficientului de inteligență.</p> <p>7.8.Importanța inteligenței ca principala condiție a reușitei școlare.</p> <p>7.9.Sfaturi părinților de depistare și dezvoltare a aptitudinilor copiilor.</p>	<p>Proiect de grup</p> <p>Investigația</p> <p>Eseu</p> <p>Diagrama wen</p> <p>Referat</p> <p>Proiect „Linia timpului„</p> <p>Proiect de grup</p> <p>Studiu de caz</p> <p>Proiect</p>	<p>Prezentarea proiect</p> <p>Prezentarea rezultatelor</p> <p>Comunicare eseu</p> <p>Prezentare scrisă</p> <p>Comunicare referat</p> <p>Prezentare scrisă</p> <p>Derulare proiect</p> <p>Analiza studiu de caz</p> <p>Prezentare proiect</p>	<p>Săptămîna 10, 11,13</p>

8. Creativitatea- modalitate integrativă a personalității			
8.1.Efectuarea și analiza unei probe psihologice de creativitate cu 2-3 colegi. 8.2.Rolul creativității pentru om. 8.3. Cercetare: Ce metode eficiente folosesc profesorii în timpul orelor pentru dezvoltarea creativității.Observați timp de două săptămîni. 8.4.Corelația dintre imaginație și creativitate. 8.5.Ghid de dezvoltare a creativității	Probă individuală	Prezentare scrisă	Săptămîna 14
	Eseu Proiect individual	Comunicare eseu Prezentare portofolii	
	Graficul T Ghid	Prezentare grafic Prezentare ghid	
9. Studiarea și evaluarea în psihologia personalității			
9.1Teste pentru cercetarea personalității. 9.2.Cercetare: Realizarea cu 2-3 colegi cîteva teste psihologice. Interpretare.	Proiect Investigația	Prezentare portofolii Prezentare portofolii	Săptămîna 15

VIII.Lucrările practice recomandate.

- 1."Cunoaște-te pe tine însu-ți,, . Teste de autocunoaștere.
2. Concursul Talentelor.
- 3.Profesia și temperamentul.
4. „13 virtuți care îți dezvoltă caracterul ”.
- 5.Rolul familiei în formarea personalității.
6. Rolul societății în formarea personalității.
7. Aptitudinile profesionale.
- 10.Influența poveștilor, jocurilor copilăriei, jocurilor on-lain în formarea personalității.
11. „Cine sunt EU ?”

IX.Sugestii metodologice

Unitatea de curs „ *Psihologia personalității* ” este axată pe necesitățile celui ce învață, ceea ce permite ca instruirea să fie accesibilă și eficientă pentru toți elevii. Instruirea va fi proiectată în așa mod , încât în etapele corespunzătoare învățarea va fi apreciată și elevilor li se va oferi feedback obiectiv și constructiv.

Modulul are la bază principiile: utilitatea socială a procesului didactic, corelația interdisciplinară, valorificarea informațiilor din activitatea elevilor.

Caracteristicile fundamentale ale strategiei didactice utilizate în realizarea conținutului sînt: *aplicabilitatea* în activitatea practică a achizițiilor, *accesibilitatea* –adaptarea la necesitățile de formare a elevului sub aspectul nivelului (stilul individual de învățare, potențial, nivel cultural atins, interese și atitudini); *adaptarea* la specificul formării profesionale (pregătirea profesională, experiența anterioară, organizarea procesului didactic la specialitate)

Instruirea se va baza pe o selecție critică a materialelor și resurselor. Materialele de instruire vor fi structurate și organizate în formatul adecvat creșterii capacități de învățare a elevilor. Se va utiliza în procesul predării strategii care să sprijine înțelegerea și reținerea noilor informații. Se va recurge, ori de câte ori este necesar, la cunoașterea sensorială și la gîndirea critică, solicitând argumentarea. Se va combina diverse strategii didactice pentru a cuprinde elementele din cît mai multe stiluri de învățare, luîndu-se în considerație Teoria inteligențelor multiple. Prin strategia aplicată se va asigura un echilibru dintre aspectul teoretic și practic al formării competențelor.

Specificul formării competențelor în procesul de instruire va fi oferirea feedback-ului permanent între elevi și profesor, precum și completarea sistematică a portofoliului la disciplină.

În realizarea finalităților disciplinei „*Psihologia personalității*” vor fi utilizate preponderent metodele didactice: conversația euristică , problematizarea, joc de rol, discuția ghidată, studiul de caz, prezentările PPT, filmulețe documentare și analiza situațiilor concrete.

Predarea modulului va fi axată pe necesitățile celui care învață, luînd în considerație inteligența dominantă și specificul, stilul de învățare a discipolilor.

Conținuturile recomandate în prezentul curriculum alcătuiesc axa epistemologi a disciplinei predate, esența științei pe care urmează să o cunoască, să o asimileze elevul, de aceea, acestea se conformează logicii și coerenței științifice prezentate într-o paradigmă pedagogică acțională.

Conform criteriului **nivelul învățării** se va insista asupra învățării conștiente care rămîne a fi piatra de temelie în învățarea „de-a lungul și de-a latul vieții”. Interactivitatea, ca factor de calitate al învățării se va completa în mod fundamental și principial, cu strategiile de învățare specializată, de calificare profesională, pornind de la însușirea limbajului specific și culminînd cu modul de a gîndi și de a acționa într-un domeniu, pentru demonstrarea performanțelor profesionale, iar învățarea socială va oferi șanse pentru o bună adaptare și inserție comunitară.

Strategia metodologică propusă pentru desfășurarea procesului educațional este reflectată în tabelul de mai jos:

Crt.	Unitate de conținut	Sugestii metodologice
1	Personalitatea ca obiect de studiu psihologic	Postere Prezentare PPT Proiectul Proiectul individual Diagrama wen Studiul de caz Harta conceptuală
3	Conștiința de sine a personalității	Tehnica 6/3/5 (brainwriting-ul) Cubul Metoda Frisco

4	Eu-l ca nucleu al personalității	Metoda SINELG Știu/Vreau să știu/Am învățat Tehnică ciorchinului Ghidul de anticipație
5	Temperamentul- latura dinamico-energetică a personalității	Metoda asocierii libere a ideilor (Sinectica) Metoda piramidei Explozia stelară Metoda pălărilor gânditoare Testul psihodiagnostic
6	Caracterul -latura relațional – valorică a personalității	Discuția dirijată Hărțile conceptuale Metoda R.A.I. Tehnică 3-2-1 Testul psihodiagnostic
7	Aptitudinile- latura instrumental-operațională a personalității	Testul psihodiagnostic Metoda pălărilor gânditoare Metoda studiului de caz Jurnalul cu dublă intrare Tehnică scenariilor Incidentul critic
8	Creativitatea- modalitate integrativă a personalității	Testul psihodiagnostic Cubul Metoda Frisco Metoda SINELG Știu/Vreau să știu/Am învățat Tehnică ciorchinului
9	Studierea și evaluarea în psihologia personalității	Testul psihodiagnostic Învățarea individuală Comparativ și contrast Fishbowl (tehnica acvariului) Interviul în trei trepte

X.Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea este o componentă organică a procesului de învățare care trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă, formativă. Orice instrument pentru evaluare se va elabora în baza obiectivelor generale formulate în termeni de competențe. Consecvența și fidelitatea evaluării se va asigura inclusiv prin continuitatea dintre evaluarea inițială, curentă/formativă și cea sumativă. Alternarea celor trei forme de evaluare-orală, scrisă și practică va răspunde necesităților de dezvoltare a inteligențelor multiple.

Demersul evaluativ va fi conceput așa încât să apreciem:

- **Ce știe studentul**, adică dacă poate să definească o noțiune, să identifice niște trăsături, să enumere tipuri, să descrie un fenomen etc.
- **Ce poate să facă studentul, cum aplică cele știute**, adică dacă este capabil să caracterizeze, să analizeze, să sintetizeze, să compare etc.
- **Cum poate să integreze cunoștințele și capacitățile în contexte inedite**, cum poate argumenta, generaliza, trage concluzii proprii, evalua cât de pertinente sînt extrapolările, transferurile, paralelele făcute etc.

În actul de evaluare elevul va fi implicat cu scopul de a facilita procesul de autocunoaștere, autoedificare și autorealizare. La conceperea demersurilor evaluative vom pune în prim plan sarcinile care oferă elevului posibilități multiple de afirmare, de luare a deciziilor, de promovare și producere a valorilor proprii, de respectarea opiniilor și punctelor de vedere a celuilalt.

De asemenea, ca metodă alternativă de evaluare va fi utilizată constituirea portofoliului, pe care elevii îl vor completa cu materialele necesare, în scopul consolidării cunoștințelor lor pe parcursul studierii cursului.

Un rol important în procesul de evaluare îi va reveni studiului individual al elevilor, care se va desfășura conform unui grafic stabilit și unei tematici prestabilite prin prezentul curriculum.

Nota finală a elevilor se va calcula utilizînd o formulă ponderată de calcul, astfel 60% va reprezenta media notelor curente obținute pe parcursul semestrului, iar 40% va constitui nota obținută la examen.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Harta noțională	<ul style="list-style-type: none">• Punerea în evidență a subiectului general.• Elaborarea corectă a tabelii (schemei), de la noțiunile de bază spre cele specifice domeniului.• Organizarea corectă a informației despre subiectul solicitat• Corectitudinea logică a formulărilor• Corectitudinea lingvistică a formulărilor• Originalitatea expunerii noțiunilor subiectului propus
2.	Argumentare scrisă	<ul style="list-style-type: none">• Corespunderea formulărilor temei.• Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție.• Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție.• Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare

3.	Argumentare orală	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare. • Utilizarea corectă și adecvată a mijloacelor orale de exprimare (intonația, gesturile, vocabularul etc.).
4.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului -gradul in care acesta acoperă unitar si coerent, logic si argumentat tema propusa, felul in care au fost evidențiate • Completitudinea proiectului - conexiunile si perspectivele interdisciplinare ale temei, competentele si abilitățile de ordin teoretic si practic si maniera in care acestea servesc conținutului științific • Elaborarea si structura proiectului- acuratețea, rigoarea si coerența demersului științific, logica si argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit in realizarea proiectului, bogăția si varietatea surselor de informare, relevanta si actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a. <ul style="list-style-type: none"> • Creativitatea -gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau in soluționarea problemei.
5.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza in detaliu a fiecărei surse de documentare.
6.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora; • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Referința la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate; • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitudinea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecierea critică, judecată personală a elevului.

7.	Eseu structurat	<ul style="list-style-type: none"> • Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verificabile, fără formulări ambigue). • Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să finalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu) • Interacțiunea cu materialul bibliografic (sursele bibliografice sunt citate corespunzător, argumentele aduse sunt susținute prin prezentarea diferitelor cercetări. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină). • Centrarea bibliografiei eseului pe nu mai puțin de 3-4 titluri reprezentative din literatura de specialitate.
8.	Eseu nestructurat	<ul style="list-style-type: none"> • Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care exista dovezi verificabile, fără formulări ambigue). • Argumentarea (ideile, teoriile sunt susținute de argumente din bibliografie). • Coerență logică (ideile au legătură unele cu altele, decurg unele din altele, nu se acceptă a se începe cu o idee pe care o dezvoltă elevul și să finalizeze argumentarea cu idei care nu au fost prezentate în eseu. • Originalitatea, creativitatea, inovațiile (modul deosebit prin care este abordată tema, prezentarea opiniilor personale bazate pe analiza surselor bibliografice). • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină).
9.	Desen pe calculator. PPT.	<ul style="list-style-type: none"> • Redarea esenței subiectului în cauză. • Relevanța elementelor grafice utilizate. • Gradul de transmitere a mesajului. • Corespunderea concepției, stilului, așezării în pagină și a designului grafic mesajului de transmis. • Creativitatea și originalitatea. • Calitatea tehnică. • Originalitatea și capacitatea de a ilustra, prin forme și culori, prin poziționarea compoziției în transmiterea mesajului preconizat. • Impactul vizual și comunicativ.

10.	Investigația	<ul style="list-style-type: none"> • Definirea și înțelegerea problemei investigate. • Folosirea diverselor procedee pentru obținerea datelor necesare. • Colectarea și organizarea datelor obținute. • Formularea și verificarea ipotezei cu privire la problema luată în studiu. • Alegerea și descrierea metodelor folosite pentru investigație. • Prezentarea metodelor de cercetare/laborator în ordinea în care au fost utilizate. • Comentariul comparativ al surselor de documentare. • Descrierea observațiilor. • Interpretarea personala a rezultatelor cercetării; • Realizarea de desene, grafice, diagrame, tabele. • Selectarea și oportunitatea surselor bibliografice. • Rezumarea celor constatate într-o concluzie exprimata succint și raportată la ipoteza inițială. • Modul de prezentare.
-----	--------------	---

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Manuale, Ghiduri metodice, Suport de curs, Laptop, Notebook, Proiector multimedia, Mape Colaje, Caiete, Broșuri informative, Tablă, Panou, Postere

XII. Resursele didactice recomandate elevilor.

Nr.crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Bogoslovschi V.V. „Psihologia generală”, Chișinău, 1992	Bibliotecă	8
2.	Cosmovici A, „Psihologia generală”, Iași, 1996	Bibliotecă	5
3.	Jelescu P., Raicu I. ș.a. „Psihologia generală”, Chișinău, 2007	Bibliotecă	80
4.	Savca L. „Psihologie”, Chișinău, 2005	Bibliotecă	10
5.	Savca, Lucia. Psihologia personalității în dezvoltare. Ed: Ch. : S.n., 2003	Bibliotecă	1
6.	Stăvilă, Veronica. Psihologia personalității : Note de curs. Univ. de Stat "Bogdan Petriceicu Hasdeu" din Cahul; Ed: Cahul, 2010	Bibliotecă	1
7.	Psihologia personalității. Note de curs. https://krispsychology.files.wordpress.com	Internet	
8.	Cucer Angela, Psihologia personalității: Note de curs. Chișinău, 2013 https://criminology.md/suport/sup21.pdf	Internet	